

کتابخانه
مجموعه
ایکٹیوی

علم ، صنعت و اخلاق دار الفقهی مجموعہ

تاریخ

آناطولی و روم ایلی حصارلی

نورلاندراجق بیك درلو مناظر بدیع و علویه تصادف ایده رز .
خلاصه کلام عرفان اجتماعیهك انکشاف و تکاملیه مناسبدار اولان
استانبولیه تاریخی ، سرکشدنی الك کوچوك نغاشه قدر او کرکلی رز ،
بیلملی رز ...

زیرا هر ملت ماضیندهکى خاطرات فاخره سیله ، مناقب هاستکام
رئیسله ترین خوار ایده کلشدر . ماضینده کوردیکی مأثر عمران
و شهبانی تدقیق ایده ایده ملت دویغولرینی انکشاف ایشدریر .

متصدده رجوع ایدلم :

بحریه نظارت جلیله سی ، مقام صدراعظمایه تقدیم ایتدیکی بر
تذکرده . ماضیدهکى ادوار حماست و شهبانیهك ایدی شاهدرلی
اولان آناطولی و روم ایلی حصارلریک مکمل صورتده تعزیه بورالریک
برر بحریه موزمسی حاله افراغی ایچون حصون مذکوردهکى نظارته
دورلی طلب ایتنش و کیفیت مجلس وکلا قراریله « حافظه آیدات
انجمنه » بالحواله ، کیفیت اوراجه ده عریض و عمیق تحقیق ایدلم
تکلیف واقع شکران خصوص ایله تلقی ایدیلوب ، بعض مطالعات
مصبیه مکدریه بالیه مضطربیه سی بانتظم ، صدراعظمایه تقدیم قلمنی اوزره
معارف نظارته ارسال قلمشدر .

مستغنی کافه ایضاح اولدی اوزره ، یوتون «متاسله «بیله یرم»
وصفیه قدری تجیل ایدین دردیجی پادشاهز سلطان بایزید خان اول
«ضربدرلی (۷۹۶) تاریخنده استانبولی حصر و تدقیق ایتک اوزره
پشندده مهم بر قوت بولندنی حاله پایتخت قدیم سلطنت اولان بروسه دن
حرکتله ، یوشم طاقی آرقه سندن ، دودسکی و آق بابا کوبلری
اوزردن (کوک سو) دیبلن درهک کناریله حالا آناطولی حصارلی
دیدیکز کوزله حصار قرینده کاش چترآز کلش ، و بوغازک بو

آناطولی و روم ایلی حصارلریک الیوم نه حاله بولوندلری
هیچک معلوم و مشهودیدر . یوتون بر قرن ظلمته نهایت ویردهک
بر عرفان و مدنیت دوری کشادینه وسیله اولان استانبولیهک ضعیفیه
علاقه دار اولان بو حصار حنفده کورشدیکز لایندى ایلده طوطیه مک
یوم قنچی «جبل ایچون اجرا ایلدهکى زلفا هرات بو بولک ، بر تضاد تکبیل
ایدیور . بز ، هر فرصتن بالاسفاده ، عیش ماضیندن ، ملی
مفاخرمزدن اوزون اوزادی بحث ایدیورده ، بو ماضی ایله ، بو
مفاخر ایله صبیق بر رابطه سی اولان معنای تاریخی آبدومرک حسن
حافظه سنی بیله هرورز .

استانبول ، گوشه گوشه بدیهلر ، طرف طرف محاسنلر عرض
ایدر طبیعی بر معرفت خزینه سیدر . ماضی اعتبارله ده نه قدرز تکین ،
تقدر اصل اولدنی ، بو کوزل شهره دائر یازیلق یوزلرجه جلد
و معتبر اثرلر یک کوزل اثبات ایدر .

بعض کچ نظرلریک دیدکری کچی ، اجدادین بو دیلره بالکز
قیلجیلرینی صالایه صالایه کلدهلر ، سیف صادم سلطانلریک اوزاندینی
یرلره ائک ائک فیض و عمران صاحبدر . ق الحقیقه ، عبرت نکیز ،
سراجنامه تاریخ عالم باشلی باشه بولسک بر صحیفه سی تشکیل ایدن
استانبولده بر لوحه ، بر منظره یوفندره ، خیالری لطیف لطیف
اوقداسون ! بولده ملوکانهک عادی طرفه باغ ق ، آندمه کوزلری

آناطولی و روم ایلی حصارلریک «تذکره سی

موقعك وضع جغرافیایی، سوق الجیش نقطه نظرندن حصار اولدی
ایمینی بالغیر منوی ضعیف شاهانه سه بر نقطه استقامت اولی اوزره،
خان اولویه، ساحل بحر الیوم خرابیه سی، کمال تأثیرله کوردیکمز
حصن منعی انا ایدیرمورک، قسطنطنیه نك فتحندن (۶۱) سنه
اول، عثمانیلرله نه قدر دور انیش، عزیزکار بر تو اولدوقری
یژانلیلره و بلکه بوتون عاقل قوشه سله سنه قارشی کورتمه نلردر.
حصارک انا ایلدیکی موقعك، اوزماک تعبیه الجیش نقطه نظرندن
نه بویوک بر ایمینی اولدیغی آثار قدیمه ذکر و بیانده متخالیساندر.
چونکجه، قره دکردن، یژانیه عیاً کله چک هر دولو قوت و معامتی،
برنده طردیرمق، آنجی پوراده یا ییله جتی بر قلمه ایدی ...

بنام علیه، حصارک امووقعده انا ایلدینده بویوک بر سیاست
فکری، بویوک بر استقبال ایشیه سی واردی. ذاتاً یوزاقلر بو
موجی ده اوالری، آناتولیدن روم ایله یکیک ایستنه اقوام
سالمه نکه نظر دت و اهمیتلی جلب ایغشی، از جمله ایران شاه
(درا) روم ایلی بقاشه بو نقطه دن کیمیدی.

کوزلیم حصار دیکمز بویوک اولمک، تاریخی خاطر لرنیک
ادامه سی، بزم ایچون ملی بر وجیه ایدی، فاتح سلطان محمد خان
احتمالک فردای احرارنده بو قلمه اوزرینده رایت طفر آیت عثمائی
کئیده قلمش ایدی.

بو قلمه نك قوشنده رماز کام واردک، پوده تاریخی مواقع، زدنر.
بوراسی، حضرت فاتحک تأسیس ایدیک یژانزگاه اولی اوزره
معروردر، ساحله برده چشمه واردک، پوده ساحل تعقیباً یکجه چک
مرابک بحرینه قوتلایقه سوارک ایلری کبی بر مقصد خیر پوروانه
ایله یا یذریندر. بویا چلی شیمی دیبورل.

کلم یوزاقلر کن دینلن روم ایلی حصارینه:
پودورونی مورخ (دینیس Denys) ک افاده سنه کوره.
یژانلیلر یوزاقلر بو قوشینه (یوزاقلر کن) معناسنه اولان (لهو
قوشون Lemocion) دیرلریش. بویاسنک بو نام ایلدیه سی
بو عاقل کدزه طوخی ایلریلره ک، واردک بیرون طرفندن قطع
ایلمش کی کوروشننددر. دیگر بر روایت کورده، واردک
(پریاس کیون Prys Kyon) اسنده غایت آزغین بر کویک
وارمش، اورا زده مالوا شیرمش، طالعقی موارده ساحله تقرب
اگک ایستنه قانچجاریک اوزرینه متصل حوالار و صولت ایدرمش

ایقعه بوندن طوقای او برونه (پریاس کیون) دینلر.
روم ایلی حصار، یژانسی ابرامطوری قسطنطنیه باله لوغوسک
ادرنه بر رایچی کوردمرک، سلیان چایی نك رورونی اولوب،
سلطان مراد خان ثانی زمانندن بری قسطنطنیه ده مرهوان بولنان
و استانبولک یوم فته ده قتل ایدیلن اورخان چایی [۱] نك معارفی
ایچون طرف دولندن برلکده اولان مترا ک پارلمی ایستنه ک و بو
پارله و برلملیک تقدیرده شهزاده اورخانک تخلیه ایدیله چکی و بوسبله
دولت باشنه برغانه آجیله جتی مقام تهنیده پیلدیرلکی هکنکده
اندا ایشیریلندی. ابرامطورک شو تهنیدی اوزرینه، حضرت فاتح
ایلی الاشهار ادرندن حرکتله بدی کورنده یوزاقله گلش ایدی.
فاتح حضرتلرنیک شو حرکتی عماریه ایچون اولوب، آناتولیده کی
عسکرکی لوبی خالنده روم ایلی بقاشه سهولتله اصرار اگک ایچون،
یوزاقلر آناتولی ساحلنده، و قتیله جدجلا دت شعاری سلطان ییلدیرم

[۱] ادرنه قوشی خارچنده الیوم شیدیلک اولان مقبره نك
اورته سنده شهزاده لر مزاری دیه معروف بر خطیرده شهزاده لر
عصری شکسک سرپوشل، مرمر منقوشل بر ایکی مزار وارددر.
بو مزارلردن برنیک شهزاده خلیک مرقدی اولی بلک بملدر.

بازید خان طرفندن یا یذرین (کوزلیم حصار) ک قارشوستنده
(یوزاقلر کن) حصارنی انا ایدیرمک امل و مقصدینه معطوف
مستند ایدی.

حصارک حین انشاسنده، روم قهرری طرفندن نه دولو نیازلر
واقع اولدی، حضرت پادشاهک بواسطه عظیمک منی ایچون پارکا.
سلطانیه کوردیرکی سبیلرله خنکارنیک، قهرمان جلا دتک
نه یوله جوالر و پردیکی تاریخلرده مضبوطدر. پوراده تکرارینه
حاجت پوندر.

خیره اقدی (کتاب ثامن، ص: ۵۷) دیبورک: «پادشاه
حضرتلری، قرمان سنه ندن عودتورنده کلبولی یوزاقلر و ندیکو
طرفندن قانچیریشن خبر و برلکده بالهرور خدانرکار
ایلتندن قوجه ایلی سلطانه کلوب اطاولر حصارندن روم ایلی
حصارنیک موعنه عبور اولندی که سلطان مراد ثانی مرحوم دخی
وارنه سفینه اورادن کچمیش ایغشی.

فی الحقیقه، وارنه عماریه سی صرمنده یژانلیلر اهل صلیب ایله
متمقاً استانبول یوزاقلی، و نیکولر، کدک هپ برلکده خناق قلمه
یوزاقلی قایش، و آناتولی عسکرکی، سلطان مراد خان روم ایلی
کیمکدن مع اغشردی. مویک عایل کویک مراد چایرند اوتاغ
قوردی، قارشی به یکجه تئیت ایتدیه ده، کوزلیم حصارک
اسلامه سی، اوعصره کوره یوزاقلر قارشین قارشی به ایلان ساقه سنجه
مرور و عبوری حایه ایدیموردی. جنوزلر بر عسکر بر آلتونه،
برضابطه ده اول آلتونه بازاران ایدیلرک جنوزن کیلرله باطله
ایانی قوشه چیقارلن قراولسدریش ایسه ده، روم ایدیلر بولنان
یژانلیلرک قهرندن طولاوی سدریش دوجار اولغش ایدی. فقط
وزیراعظم خلیل پاشا، شمدیکی روم ایلی حصاری موقعده و تخمیناً
فاتح قلمه نك موضعه بر قاق طوب تعبیه ایدرک ضروری تأمین ایتدی.
(یوزاقلر کن) دیکمز (روم ایلی حصار) نك مبدای پودر ...
موزة حایلر مدرعیمیسی، فاضل عتیم، خلیل کک اقدی
تاریخ عثمائی ائیمی مجموعه سنک یدینی جزئیات (۸۴۵) نیی
صحفه سنده (استانبول کک اسکک عثمائی کتابیسی) سرلوحه
مقاله سنده، روم ایلی حصارنده بولنان بر کتابه دن بحث ایدرلرکن
دیبورلرک: «استانبول وجوارنده عییا ک اسکک عثمائی کتابیسی
هانکسیدر دیه چوقدنبری مرای اتمکده ایدم. شمدیه قدر
ییلدکارمن ۸۶۷ و ۸۷۵ تاریخلی فاتح ۸۶۸ تاریخلی عمود پاشا
جام شیرطری ۸۷۷ تاریخلی جینیل کوشک کابله ری ایدی
اجادن بری، بوندن برلیک سنه اول روم ایلی حصار، برجلرندن
برنده بر کتابه بولندینی خبر و برمی اوزرینه خبر درحال کیدوب
کوروش، و فی الحقیقه قسطنطنیه ده عثمانیلرک وضع ایدیک الک اسکک
کتابه اولدیغی اکلتمش ایدم [۱].

وشدی اطاولر حصارنی دینلن حصارک دیوارلنده دخی البته کتابله
وار ایدی. فقط بویوک هیچ بر طرفنده بویه برشی کوردمدم.
بلکه، برون درون و بیرونی قطیر ایلانه چق اولورسه طوبراتر
التندن بریازی طاشنک چرمی ماعوطدر.

مذکور کتابه روم ایلی حصارنیک غرب شمایی منباحتی تشکیل
ایدن منی بیک طرفه ناظر اولان کوشه ده کی جسم قلمه نك داخل
حصارده بولنان خراب قیوسنک بالاسنده بولوب، بیاض مرمر
اوزرینه قیابره نك ایله محکوک وایکی سطرلر عیارندر.

[۱] ییلدیرم سلطان بازید خاک انا ایلدیکی واولجه کوزلیم
حصار یاخود یکجه حصار (کلتن معارف ۵ جلد ۱، صفحه ۲۰۲)

۱۶) امریته هذالفة والفة الزفة السلطان الاعظم

والخان اعظم محمد بن مراد خان

۲۸۰) خلیت مملکته بعد المکرم ووزیر مملکته زغنوس پاشا بن عبده

وفورغ منها تمام شهر ومن شهر سنة ست وخمسين و ثمانیة

و کتابتک متعند آ کشایدیغه کورده فاتح سلطان محمدخان بو

خلهک (و بلکه اطرافدک قلمه دیوارلرنک) بناسی وزیر زغنوس

پاشایه امر ایلمه مشدر . کتابتک صول طرفنده و آتاش کوشه ده کی

(ز) حرقی رجه علامت اولوغندن فلک بناسی (۸۵۶) سنه سی

رجنده عام اولمدر .

بو قلمه مک کورک موقعه و کورک صورت انتاسنه داتر تارخلرده

و سائر کتابلرده بر چوق معلومات موجود اولمندن بز ، بورده

تقصیلات کیرشمه رک بر قاج سوز سوبله چکن .

... سلطان فاتح ، حصارک انتاسی ایچون اقتضا ایدن مازمه بی

لریمندن فره ذکر کرائندن جلب ایلوب آلان برلری کورین

طاش اوچاقلرندن دخی طاش چقارلورق بیکارجه عمله چالیمدری .

مورخ سعدالدین و ثانی ، حصارک انتاسی خلیل پاشایه امر اولمندن ،

بو قرق کونده و بعضی روایده دت آیده اکال ایدیلکی سوبیلورلر .

خیراله اندی ماخذی بریمورک (هاتمردن آتاش اولوچن)

۸۵۶ سنه سی مارتک یکری برنجی کونی ایتا بدایلیوب غوز

اواخلرند ختام اولمندی دومیان ایدیلور ، هر نه قدر انتا آنه نوکی

باشلانیدن تحقیق ایتک قابل تکلسمده (۲) ۸۵۶ سنه سی رجینک

بری ۱۴۵۲ سنه سی غوزنوزیکان کوننه تصادف ایتدیکندن

هرطالع غوز ایتنده انتا آتک ختام اولمندی تین ایدر .

قلمه مک صورت انتاسنه داتر خیراه اندی (کتاب ثامن .

صفحه : ۵۷) دیورکه : ۵ ح رت پادشاه یک چوقده بری منوی

شمیری آلان استانبول فتحی ماددسی قوّه خیالیسمنده تقرر

ایتدیردکن مکره غوازلر ایتک طرفینه اک یقین عمل آلان اطاولو

حصارلر شوردنوه واقع اسکی یونانلورک اعتقاد فاسده لرجه عطارده

منسوب فصاحت و بلاغت موکدنک نامت پایش آلان عبادتخانه مک

اوکنه مک ، عجم پادشاهی مشهور دارتک روملر علیه جموم ایدوک

اطاولو ساحلنه کلایده اروپا طرفنه یکمک ایچون کوبری قوردنی

علاحد دیوسرانی خطیله منقوش سنکباره دخی بولنمشدر . بناسی

مراد ایدیلک حصارلری دخی اورایه یالیمبرقی اوزره ادرندن اولمده

جمع و ادخال ایتدیردکی اوداقی وعلمه ورغبرلری ارسال ایلوب

کندوسمی دخی خلیل پاشا وشهاب الدین پاشا و سائر وزرائی برابر

آلوب عمل مذکوره واصل اولمقلرندو حال خندلر قازیلوب

عالمی وضع اولندی . ویکری یش قدم قایلننده اولان بر حصارک

اوج آق طرفنده یعنی حرکت (۸۵۶) سنه سنه مصادف مارتک یکری

برنجی کونی بدای اولوب غوز اواخلرندو قیبله اوزمانیه ختامی میسر اولدی .

کتابک بوندن آتاشاغینی روم قیصری قسطنطنیک ، پادشاهی

حصارک انتاسندن فراغت ایتدیرمک ایچون نه یوله مراجعتلرده

بولمندی حکاکه ایدیلور .

حصارک انتا ایدیلکدن سوکره ، درونه مهمات مقتضیسی

قونیلوب دت یوز قدر تفرات ایل امرادن (تیروز یک) نامنده

پرذات دخی محافظ نعب اولنمشدر .

روم بابی حصارلرک اوزرته قونیلان طویل (۶۴۰) لیرالقی

غیرایت کوله آتار جسم یوز طویل ایدی . سورک نخکی اک قایلن

برلری (۱۲) وارنقای (۴۸) ذراعدر . الوم کورلرکی اوزره ،

مذکور حصارک شتک الوب زاویه قائمسی اوست طرفه منوج

یوقوشک تپه سنمدر .

بورایه قدر ، (یوزاز کسن) دیقین اطاولو حصارلره عائد
معلومات تاریخی بی اجالا ، بیان ایتدک ، کورک کورله حصارک کورک
یوزاز کسن حصارلرک نه بکی بر مقصد نعتده انتا ایدیلکری نه ده
سوبله مک . هر هانکی نقطه نظردن یاقیلورسه یاقیلون یوایی حصار ،
آلین یوزومدر سنه مک عتباتی تارخیلرک علاحد برکتان معرفت وشهابتدر .
عتباتیلرک اعلامی شوکت و اقابلی ، بزانسک سقوط و انحلال ، یوایی
قلمه ده نخلی و تجسم ایدر .

حاله مدینه " یونان قیترلی بالاز اولان یوایی حصارک ، دچوار
اولمقلری یول خرابیدن قورتارورق ، تارخی ، قدم شکلری احیا
ایتک صورتیه تعمیر و ترمیمی و صوکراد درونلرته ، اسکی قدر ذره لر تیرله
تافاع زامانندن اوده بریده متروک قالش طویلرک ، بخصوص ،
ادرنده ده اضاغه سنه باشلانیدن زمان بیزانس ایتنده دهشت نثار
و ولوه انداز اولان کورله مک ، طویلرک و اساتوباک آتاش نعتده
خیلیه کریش مشهور عالم تخنیرک و دهده سائر اسلحه و ادوات قدیمه
حریمه مک وضع و تقیسی بزم ایچون اک مبرم بر وظیفه عملمدر .

تاریخ ، بل طایرلرک احیاسنه معطوف بر وقوف و ترمیم ایلله
بو برلرده اجرا ایدیلک تعمیرات و ترمیمات یووک بر شکران ایلله
قاروشنه جن و بلکه شدیدی قدر دوشو و یعدیکیز مجبل اجرا ایتدیر .
عالمی ک قولنه کوره مهندسیندن معمار صلیح الدین انتا آتاه نظارت
ایتدیر .

اولیا چلی ایسه ، حصار حقدیه برخلی تقصیلات بریده رک دیوارلر
ایله قلهلرک هیئت مجموعه سی خط کوی اوزره یالزش اسم پادشاهی
شکلنده اولمقلری ترمیم ایدیلور . اسکی مورخلر تیرک هیچ برنده یوله
برقیده تصادف اولندی . آجمن ، متأخرین بعضیلری ، از جمله هاجر ،
یوقولی اولیا چلی به عطفاً کتابلرته درج ایتلور .

... حصار قلمه سنمکی کتابه یوکه تدر موجود اولمندی حاله
عتباتی مورخلرندن هیچ بری یوحصارک انتا آتنده زغنوس ستمخدم
اولمقلری سوبه یولور . یالکز تاج التورایغ (جلد ، صفحه : ۴۷)
حصارک انتا آتاش خلیل پاشایه امر اولمقلری و کنه ایدیلک (جلد ده
صفحه : ۲۵۰) اولا ، بر برغوسه قل آیلوب اتام بناسی خلیل پاشایه
امر اولمقلری بده ایکی برغوسدها پانیلوب ، آرا بری کره ایدیلکی
سوبیلورلر .

بیزانس مورخلرندو یابیده ده قاضه معلومات یولور . یوناردن
دوقاس ، سلطان عثمانلرک ذکر طرفنده کوشمه لرلر برنجی بر ایلوب
انتاسیچون خلیل پاشایه وقره طرفنده کی برکوشنه زغنوسه ، دیکر
کوشنی سازوجه و بر دیکنی قید ایتدیر [۱] . ایسته یوسابه ده کورک
کنارندک قایلن کوشنلر فلک (خلیل پاشاقلی) و حصار قریسی
اوستدک دتور فلک (ساووجه پاشاقلی) و کتابه مزاک یولمندی
مدور قلعه مک (زغنوس پاشاقلی) اولمندی تین ایدر .

سازوجه پاشاقله سنک داخلدنهر ترمیماتی اولوب ، پاشنه قدر
چقیلور و داخلدنهر کی بر اوطله فاتح حصارلرک اقامت یسوردنی عمل
دیه کوسرتلر . زغنوس قلعه سنک درونی شیمیدی یوشدر .

حصارک انتا آتندن سوکراد زغنوس پاشایه استانبول محاصره سنده
غایت فعل حاله و ابراز شجاعت ایتدکه یولور . سلطان محمدخان
بر آرائی محاصره دن فراغت ایتدیرمک ایسته بن خلیل پاشا و هوادارلرنک
اصرارلر نه زغا زغنوس پاشاه شیخ احمد کورانی و شیخ آق شمس الدین
وجعفر پاشا ایلله برلکده پادشاهی محاصره مک دواهنه ترغیب و تشویق

[۱] هاجر ، فرانسه ترجمه سنه جلد ۲۷ ، صفحه ۲۷۵ ، ماخذی
خبر بر میوسروده دوقاسدن اقتباس ایتدیر .

اچلارد [۲] . . .

معطوف ، برهيجان ، ملي براحتال تقديسه سرادره ، قاله ، موزه ،
هاپونلر مدير غومبسي خليل بك افنديك ، بوغازكن حصارى
كتابه سى مناسبيله يازدقلى جله لرك تكراريله خايه ايردوروم :
« اكر مفاخر مليه سى احيا ايتك فكري بردهده اويانيسه ، »
« بلكه اوزمان بو حصارلى ده خرابيدن قوتارده رق سوت لايقه ده »
« محافظه سته موفق اولور . »

« الامور مهونه باوقايا » مدلولانيه ، ملي مفاخر سى احيا
ايتك ايجون شو زمان مقدر ايش . كچ اولسونده كوچ اولسون .
معارف نظارتي تاليف وترجه دائره سى
ومحافظه آيدات انجمنى اعضاستدن

محمد ضيا

[۱] روم ابلي حصاريك آرقه سينده شيدك ديلين ، تاريخى
برموقدن دها واردر . بوراده برده شهزاده مزراوى كوستربليوز .
فاتح حصارنريك اوتاغ هاپونلرني قوردقلى موقع اوتق اوزره معروفه
اولان بوزره معظم برمؤسه مليه اتناسيله ، اولاده كاش اولوب ،
هركوب كچيكه نظرنلرني جريجه دار ايدن انجني بر مؤسسه لك
اوزردن ملالرك موجه اندرلى اليردو .

شو تعميرات وترميات مناسبيله عرض ايدم كه ، باخاسه ،
فاتح حصارنريك دروننده اوطوردقلى عننه ايله روايت ايديان
صاروجه باشا فله سرك ، وقلمه دروننده ، حضرت فاتح طرندن
اتناسيله بريان مسجد شريفك جن تعميرته عصرينك اسلوب و ايجاني ده نظر
دفته آتله جنى و از جمله دزد اولرندن قديمي نيك احياى Restaurer
كيفيت ده دوشولمه چكي و حصارى عيط اولان مشهور قيا لر برستاتك شيدكي
حال خرابيدن قورتيله رق منتظم بر حاله قوتيله جنى ، وعلى الخصوص
دكر طرفنده كي باقاه تفرافخانه ايله قره غولخانه ك شيدكي بر طرفدن
قادر برله جنى وقلمه لك اتناسى متعاقب بايان ساحله كي چشمه لك
دها عتقم و تاريخى بر شكلده بناسى ، والحاصل ، كرك كوزله حصارك
كرك بو بوغاز كن حصارنك اطراف و حوالينده كي طرفي باقاه لرك
قادر برله رق ، بشاهانه ابدملر نيك غنائيليك حال و شانه لايق بر حاله
افراغ ايديله چكي شهبه دن وارسته در . بيزه ناطر عتري طرفدن
بويايدم مصروف بيوريله جن همت عاليه تاريخ حساست و شهبانه
[۲] تاج احوار غ . جلد ۱ ، صفحه ۴۲ . منجم باشي جلد
۳ ، صفحه ۳۶۸ . بونلردن دودقاسدن اقتباساً هاجر ، فرانسه
ترجمه سى جلد ۲ ، صفحه ۴۰۶ .

چوق اوياني

صاينچاق

صالانور صاينچاقنى ،
صالانور ، ايجنده بر
بيله ز يولوه ملك چوق
صاغه ، صوله كيدر ، كلير .

ايكى ياندن ايكي ياورو
اوچوويو صاينچاقنى ،
بولورله قادار سانكه
يتشه بك اوياني ! ...

لكن دادى بر طرفه
دورووردى ، ديدى كه « بو » ،
بيله خيزل سالاماك :
صارمليور آغاج بك چوق .

شيدى اورنا بر سر غله
سالامه باشلاديلر .
دادلرك سوزلرني
ديكلنى هپ چوچولر

صاينچانده دوران ياورو ،
صيق صق ايلرندن
طوتش ديبور : « داديجم »
سن هچ فرقوا ، دوشم كه بن .

شهرده من ، عنواني مجموعه اشعارك
مكاتب بشائيه طبعه سه مخصوص قسمته
مندر در .

صاينچاق كورن انسان
كوزل كوزل صالانركن ،
بياض بولوت كچر سانير
قوشه قوشه كولك يوزدن .

شيدى برده روزگار چيقدى ،
صايلرني چوزدى تل تل
قيزجنگ ؛ ياريل ياريل
اوجان صاين نده كوزل :

اوساج دكله ، برقوچاق نور ،
آتله كوزلردن دوشن
نورل قادار سويليدر ...
صاينچاقنى اوچيوركن ،

اطرادى ك آغاچلرك
دالقلرى هپ ايكيلىر ،
سلام ورر صاينچاغه ،
بيچكاردن ايكيده بر

قوتورله سوزلر كلير ،
سالان ملك ياورو هيرلر .
كونش اورور ييشل ييشل
يار قرقه ، سوكرا كچر

صاينچاغه ، قيزجنگ
بوزى زمرد رنگي طونار ،
تركوچولك بولوت بعضاً
صاينچاغه كولكه آتار .

برقوش قونار بر يوليه ،
چوبيل چوبيل اوتر دورور .
آتله باقار بخره دن ،
صاينچاغه كولكى اورور .

چوب ، چوب ، چوب ، چوب ... صاينچاغه
ايجنده كي ملك شيدى
« بن بر توكو - سويليم ،
قوشل دوسون بن ! » ديدى .

باشلادى بر توكوچكه
نه ايتيه نه تيرهك - سى ...
سويله يكي توكو ، ندر ؟
اونى بوكون سويلر هركس

چونكه وطن شريفيدر .
كوچوك ، بويوك بوتون ملت
بو شرقى - سويلر بوكون .
بوشريفدن هر سعادت

دولار بوتون وجدانلره .

چوب ، چوب ، چوب ، چوب ... صاينچاقنى
اوجوب دورور هپ كوكاره .
چقار دورور ، ياتيق ياتيق ،

قيزجنگ كوزل - سى .
اونى شيدى ديكار وطن ،
آقون دير ، بوتون باشه
تيردن ياتيق صاستدن !

على اكرم